

פיק ש"ן בזמן הלרכים

סולם הלרכים הא"ש ופכ"א

פעילות
4' מס'

- **למנחה:** בפעילות זו מוזמנים המשתתפים למלא שאלון שבאמצעותו הם יבחנו את מדרג הערכים שלהם כעקרונות מנחים בחייהם. לאחר מכן הם יקבלו מידע על מדרג הערכים של אוכלוסיות רלוונטיות. מתוך סקרנות טבעית משווים האנשים את עצמם לקבוצות ההתייחסות וחווים תחושה של שביעות רצון או של חוסר שביעות רצון מהתמונה המתגלה ב"מראה".

מטרה

לעורר בתלמידים את המודעות לחשיבותם של הערכים המנווטים את התנהגות האדם והמהווים בסיס לקיומה של החברה.

משך הפעילות

90 דקות (בשני שיעורים)

עזרים

שאלון - "סולם הערכים שלי"

מהלך הפעילות

שלב א' - אישי

1. זהו שלב הכנה, שיתקיים לפני השיעור הנוכחי ובו ימלא כל משתתף את השאלון - "סולם הערכים שלי". כל תלמיד ימלא שני שאלונים: שאלון אחד (אנונימי) הוא ימסור לנציג ועד הכיתה שירכז את הנתונים, ואת השאלון השני ישמור לעצמו לקראת הדיון בכיתה.

שאלון: "סולם הערכים שלי"

לפניך מבחר של ערכים. דרג אותם על פי סדר חשיבותם בעיניך:

אחריות	יושר
אמונה דתית	כבוד
אמת	סדר
ביטחון	סלחנות
הגינות	עבודה
הצלחה	צדק
חברות	ציות לחוק
חופש	שאפתנות
חריצות	שוויון

2. ועדה כיתתית תרכז את התשובות לשאלון. בתחילת השיעור הבא יקבל כל תלמיד את דירוג הערכים הכיתתי, כפי שעלה מן השאלונים. כל תלמיד יברר לעצמו במה שונה הדירוג האישי שלו מהדירוג הכיתתי, שהתקבל בפעילות בשלב האישי.

שלב ב' - במליאה

- **למנחה: תלה בעוד מועד על קירות החדר דפי בריסטול ועל כל אחד מהם רשום ערך אחד מרשימת הערכים. כל משתתף יעמוד ליד הערך החשוב ביותר בעיניו. אם יש משתתפים רבים מדי ליד ערך מסוים, אפשר לחלק אותם לקבוצות אחדות.**

שלב ג' - קבוצתי

המשתתפים נחלקים לקבוצות על פי הערך שבו כל אחד מהם בחר, ומבצעים את המשימה הקבוצתית.

משימה קבוצתית

שאלות לדיון:

1. מהם נימוקיו של כל אחד מכם לבחירת הערך?
2. מה תורם הערך לפרט? לחברה? נמקו.
3. הציעו ביטויים מעשיים לערך זה בחיי היום יום בבית הספר ובחברה.

שלב ד' - במליאה

כל קבוצה מדווחת על הנימוקים לבחירת הערך ועל ההצעות לביטוי מעשי של הערך בחיי בית הספר ובחברה. המנחה ירשום את עיקרי הדברים על הלוח.

שאלות לדיון:

1. מה ניתן ללמוד מדירוג הערכים הכיתתי (שהתקבל בסוף שלב א')?
2. מה דעתכם על מיקום ערך היושר והציות לחוק בדירוג האישי והכיתתי?
3. האם דירוג זה תואם את ההתנהגויות בכיתה?
4. כיצד מתקשר הדירוג הכיתתי לנושא הרמאות בבחינות?

• למנחה:

בדיון רצוי להסב את תשומת לב התלמידים לכך שחלק מהערכים מורכבים במיוחד ולעתים שני מרכיבים של אותו ערך מתנגשים זה בזה ויוצרים דילמות מוסריות.

לדוגמה: חופש - חופש מחשבה, חופש מעשה, חופש החלטה, חופש הדיבור - התקשורת. יושר - שמירה על החוק, הצלחה, חברות, אמת, שוויון.

אם רבים מהמשתתפים בחרו באותו ערך, או אם אף אחד לא בחר בערך מסוים, יש להתייחס אל עובדה זאת בדיון ולשאול: כיצד אפשר להסביר את העובדה שרבים כל כך בחרו/או לא בחרו בערך...?